

DE GLAZEN SLEUTEL

Een groot
familiegeheim op een
klein Noors eiland

‘Prachtig. Een ontroerend boek
vol complexe personages.’

SANTA MONTEFIORE

AMANDA GEARD

XANDER

ROMAN

PROLOOG

County Kerry, Ierland

JUNI 1959

Enkele uren voor de verdwijning van haar moeder keek Freja door haar raam vanuit hun huis op de klif naar de kabelrollen op de velden onder haar. Dikke lijnen werden afgerold richting het dorp Ballinn, waar de afgelopen weken lichtjes waren verschenen, knipperend als wezens die net uit een diepe slaap ontwaakten.

‘Hellebore House heeft het al die jaren volgehouden zonder elektriciteit,’ had pa die ochtend gemopperd.

‘Het is niet het huis dat het nodig heeft, Atticus,’ had *mamma* koel geantwoord. ‘Wij hebben het nodig.’

De elektriciteit was er bijna gekomen. Het had maar een dag of twee gescheeld en dan zou het licht met één druk op de knop de schaduwen hebben verdreven. Maar vanavond, terwijl een griezelig lied in de schoorstenen de naderende storm aankondigde, legden de arbeiders hun gereedschap neer en stapten ze in hun bestelwagens, waarbij ze moddersporen op de weide achterlieten. Het slaapkamerraam trilde waarschuwend in zijn kozijn, maar Freja geloofde de fantasierijke verhalen die *mamma* over Hellebore House vertelde niet: dat het huis een voorspellende gave had. Dit was gewoon weer een Kerry-storm, aangejaagd door de kolkende oceaan.

De zee had Freja altijd al angst aangejaagd, al wist ze dat pa, die voor het water leefde, zich daarvoor schaamde. Ze was de tel kwijtgeraakt als het ging om de dagen dat hij met zijn kleine jacht langs de koppen van Kenmare Bay de Atlantische Oceaan op zeilde, op verkenning uit, waarbij hij haar en *mamma* achterliet. Freja zei tegen zichzelf dat het haar niet kon schelen. Pa hoorde ook bij hen, maar *mamma* was de spil waarom hun gezin

draaide. Bovendien was zij Freja's inspiratiebron. Het waren ten slotte mamma's verhalen die ze wilde vertellen.

Ze draaide zich af van het raam dat in zijn sponningen trilde en liep naar haar bed, waar de bladzijden van *De glazen sleutel* als een waaier over de gekreukte lakens waren uitgespreid. Het was een van de sprookjes die ze van haar moeder had gehoord en het was al jaren haar favoriet. Freja koesterde al tijden het verlangen het vast te leggen, zowel in woorden als in beelden, want ze had ook nog eens het geluk dat ze talent had voor beide. Nu was het haar gelukt, en het was goed, al zei ze het zelf. Alles zat erin, de boekbinderij, het huilende eiland, de trollenkoningin die met haar rotsachtige tanden knarste. Toegegeven, de zeeheks was niet zo goed uit de verf gekomen en de archipel was te vlak, maar ze kon zich de kleurrijke pagina's al voorstellen, gedrukt... Nee, niet zomaar gedrukt, in een oplage. Stapels van haar werk, gebonden tot boeken, in dozen verpakt, verzonden en vervolgens door lezers uit de schappen gehaald.

'Mijn eigen woorden zijn gekomen om me te achtervolgen,' zei haar moeder. Ze was in de deuropening van de slaapkamer verschenen, haar bleke huid straalde en een dikke vlecht viel over haar schouder. Ze trok een wenkbrauw op en stond daar met over elkaar geslagen armen, met een papiertje in haar hand. Ze leunde tegen de deurpost, haar blik bleef hangen op het manuscript.

'Waarom kies je niet voor *Het lelijke jonge eendje* of *De nieuwe kleren van de keizer*? Waarom geen sprookje dat iedereen kent?'

'Omdat *De glazen sleutel* helemaal van jou is,' antwoordde Freja, en mamma zuchtte op een manier die suggereerde dat ze dat antwoord al had verwacht. Ze liet haar armen langs haar zij vallen, kwam de kamer binnen en gaf Freja het papiertje. Buiten begon de regen tegen het raam te tikken, een windvlaag deed de ruiten opnieuw trillen.

'Wat is dit?'

'Ik heb wat navraag gedaan en hoorde dat deze uitgever – V&S – misschien wel geïnteresseerd is in *De glazen sleutel*.'

Freja lachte. 'Een uitgever? Maar ik ben pas zestien!'

'En wat dan nog?' vroeg mamma, terwijl ze haar hoofd schuin

hield. Ze droeg haar oorbellen met de glazen sleutels, de sieraden die de inspiratie vormden voor het sprookje. Het kaarslicht werd er prachtig in weerkaatst. ‘In elk geval kwam ik alleen even welterusten zeggen.’

‘Welterusten?’ vroeg Freja afgeleid. Het was nog vroeg in de avond.

‘Ik ga naar Nan Murphy.’

Nou, dat was verrassend, want haar moeder ging bijna nooit op bezoek. Er is een groot verschil tussen eenzaam zijn en alleen zijn, zei ze altijd. Ze leek de voorkeur te geven aan dat laatste en was volkomen tevreden als ze bezig was in haar uitgestrekte wilde bloementuin, die ze eigenhandig tot leven had gewekt met zaadjes die ze uit Noorwegen had meegenomen. De uitheemse bloemen bloeiden weelderig tussen de witte helleborussen die in de wintermaanden in bloei stonden en waaraan het huis zijn naam te danken had.

Maar dat haar moeder een bezoekje zou afleggen, was niet de grootste schok voor Freja. Het was haar bestemming en het toeval dat daarmee samenhang. Want ook Freja wilde die avond bij de familie Murphy op bezoek, maar zij had haar eigen reden. Ze ging er niet heen voor Nan, maar voor haar zoon, Fionn, met zijn vluchtige grijns en die donkere krullen die meeveerden op zijn tred.

‘Je ziet zo rood als een kreeft,’ zei mamma, met een opgetrokken wenkbrauw. Haar Engels klonk vlekkeloos en Freja vroeg zich, niet voor het eerst, af wie haar de taal had geleerd. Ze wist vrijwel niets over het verleden van haar moeder, haar familie, haar jeugd, het vreemde land waarin ze was opgegroeid. In de loop der jaren had ze slechts flarden van het verhaal opgevangen. Haar ouders hadden elkaar tijdens de oorlog ontmoet en mamma was met een baby van negen maanden in haar armen uit bezet Noorwegen gevlucht. Die baby was Freja geweest, maar hoezeer ze ook haar best deed, ze herinnerde zich er niets van... behalve de angst en de geur van de zee. ‘Op een dag zal ik je er alles over vertellen,’ had mamma altijd beloofd. Die dag kwam echter nooit.

‘Mag ik je iets vragen, mamma?’ vroeg Freja nu.

‘Ja.’

‘Doet liefde pijn?’

Een frons verscheen op mamma’s gezicht. ‘Wat een vreemde vraag, *jenta vār*.’

Jenta vār. Dat was Noors voor ‘meisje van ons’.

‘Ik vroeg het me gewoon af omdat...’ Freja zweeg even en bijna meteen werd mamma milder.

‘Fionn Murphy?’

Freja bloosde. ‘Misschien.’

‘Hij is een aardige jongen en hij heeft een geweldig gevoel voor humor.’ Haar goedkeuring was echt belangrijk voor Freja. Ze zei echter nog meer. ‘Toch zou het verkeerd zijn als ik je niet zou waarschuwen: liefde is een kwelling.’ Ze zei het luchtig en gaf haar dochter geruststellend een klopje op haar been.

‘En ware liefde dan?’ drong Freja aan. ‘Is ware liefde ook een kwelling?’

‘Ik moest maar eens gaan,’ zei mamma, en ze gaf Freja snel een kusje op haar wang. Haar huid rook naar de moerasbloem die in haar tuin groeide en die naar marsepein geurde. In de deuropening bleef ze staan.

De donder bulderde en ze wachtte tot het voorbij was.

‘Volgens mij, *jenta vār*,’ zei ze zachtjes, en het zouden haar laatste woorden tegen Freja zijn, ‘betekent ware liefde dat je een ander boven jezelf stelt.’

Later, toen de storm nog maar een zacht gefluister was, sloop Freja haar kamer uit en ging ze op haar tenen de gang door en de brede trap af, onder het toezien van vijf generaties Swans die grimmig vanuit hun lijsten naar de voorbijganger staarden. Vervolgens ging ze langs de stoffige eetkamer en de bibliotheek met haar honderden verhalen. Ze kwam ook langs pa’s kantoor, waar haar vader – Atticus Swan – zich had opgesloten. Ze trok haar versleten laarzen en regenjas aan en glipte de deur uit, om haar weg te zoeken door de vochtige tuin, die glansde in het zilveren licht van de maan. Haar lantaarn zwaaide heen en weer in de wind. Bij de erfgrans draaide ze zich om en ze ving een glimp op

van Hellebore House, een vermoeid maar statig grijs silhouet aan de rand van de klif. Achter diverse ramen was warm kaarslicht zichtbaar. Een van de kaarsen flakkerde alsof hij ten afscheid naar haar wuifde. Ze trok haar capuchon over haar hoofd en klauterde over de afbrokkelende muur.

Terwijl de nacht haar omsloot, dacht ze aan Fionn en ze probeerde het koude water dat door de kieren in haar laarzen sijpelde te negeren. Voor haar zag ze de nieuwe, hoopvolle lichten van Ballinn. Haar tred was soppend maar vastberaden toen ze verder liep, naar de stralende toekomst die ze zich voorstelde. Achter haar stopte geruisloos een zwarte auto voor Hellebore House en een vreemdeling stapte uit, een figuur die gehuld was in de schaduwen. Onder een donkere paraplu liep hij de treden naar de voordeur op. De auto stond stationair te draaien, de motor zoemde zachtjes. Toen de voordeur openzwaaide, stroomde er licht naar buiten, een onuitgesproken uitnodiging.

De vreemdeling ging naar binnen.

Maar Freja zag niets van dit alles, ze liep gewoon door. De volgende ochtend, toen ze wakker werd in haar eigen bed, was alles anders.

Fionn Murphy had haar zijn ware liefde verklaard. En haar moeder Anna was verdwenen.

1

County Kerry, Ierland

MEI 2005

Zesenvestig jaar na haar verdwijning zweefde de naam Anna Swan nog steeds door Hellebore House, al was het slechts een gefluister op ieders lippen.

‘Als je het mij vraagt...’

‘Niemand vraagt jou iets, Deidre.’

‘... is de oude Atticus er nooit overheen gekomen. Na alles wat hij in de oorlog heeft meegemaakt.’

‘En dan laat zijn vrouw hem ook nog eens in de steek!’

‘Daardoor was hij zo nors. Tot het einde toe.’

‘God hebbe zijn ziel. Dit is tenslotte zijn rouwplechtigheid.’

‘Ja, God hebbe zijn ziel.’ Het was even stil. ‘Maar verplaats je eens in dat arme meisje, dat wakker werd in een wereld zonder haar moeder? Freja was nooit meer dezelfde, weet je.’

‘Het gebeurde in 1959, inmiddels al een halve eeuw geleden!’

‘Nou ja.’

‘Wat?’

‘Anna was een buitenlandse... Die zijn altijd zo wispelturig.’

‘Niet roddelen, Deidre.’

‘Dat zou ik nooit doen. Een slechte gewoonte.’ Weer een stilte. ‘Arme Freja.’

Maggie Murphy, die zich op dat moment verscholen hield achter de James Joyce-verzameling van wijlen haar opa Atticus, trok haar wenkbrauwen op. Arme Freja. Het verbaasde haar dat mensen dat nog steeds zeiden, alsof haar moeder, die inmiddels tweeënzestig was en zelf een dochter had, de draad nog steeds niet opgepakt had. Dat had Maggie zelf tot gisteren in elk geval

gedacht, totdat dat explosieve bericht over het huis hen bereikt had... Maar aan die ontdekking wilde ze nu niet denken.

Vanuit haar schuilplaats, waar de roddelaars van de parochie haar niet zagen, gluurde ze om zich heen, op zoek naar haar moeder. Daar was ze. Freja Murphy. Zittend in de torenhoge erker van de bibliotheek. Ze was een beroemd schrijfster en illustratrice van sprookjes, een zachtaardige, rustige vrouw die in het dorp Ballinn woonde, niet in het imposante huis waar ze was opgegroeid. Een oudere man voerde een levendig gesprek met haar. Achter hen torenden de wolken hoog boven de staalgrijze Kenmare Bay uit, waarover ze een schijnbaar eindeloos uitzicht hadden.

‘Wist je, Maggie,’ zei pap, die naast haar opdook, ‘dat er in Amerika een leesclub is die zich alleen bezighoudt met *Finnegans Wake* van Joyce? Ze bespreken het al twintig jaar.’ Hij trok zijn wenkbrauwen op, en ondanks de loodzware last op haar borst, glimlachte Maggie heel even. Fionn Murphy was zo’n man die licht bracht in elke situatie, zelfs zo’n droevige als deze.

‘Hoe gaat het met je?’ vroeg hij, op iets serieuzer toon.

Hoe ging het met haar? Gisteren had ze twee uur lang onder een grauwe hemel gereden, om vanuit Cork hier te komen. Ze had alles wat haar nog restte van haar leven in haar gammele busje gepakt, waarvan de verwarming niets uitrichtte tegen de ongevoelbare kou aan het begin van mei in Zuidwest-Ierland. Het verdriet verkilde haar hart, de spijt verlamde haar. Opa was er niet meer. Haar huwelijk was voorbij. Haar bedrijf zat aan de grond. En de dokters hadden haar verteld dat ze er slecht aan toe was. Toen haar busje net voorbij de grens van het graafschap begon te haperen, langzaam tot stilstand kwam en weigerde weer te starten, voelde het zo onvermijdelijk dat ze nauwelijks de energie had het probleem aan te pakken. En als Ronnie, de lokale agent, niet in zijn patrouillewagen was langsgekomen, zou ze daar waarschijnlijk nog steeds zitten, terwijl ze in de verte stuurde en de regen in straaltes over de beslagen voorruit liep.

Vanmorgen had ze in de kerk gezeten en gewenst dat opa nog leefde. Ze stelde zich voor dat hij naast haar zat, zijn zeemanshanden, die ruw geworden waren door de zoute lucht, zorgvuldig

in zijn schoot gevouwen, zijn smaragdgroene ogen neergeslagen, zijn linkerwenkbrauw gespleten door dat opvallende zilveren litteken. Hoe opa aan dat litteken kwam, was een mysterie, zoals zo veel zaken die hem betroffen. Hij had haar in de loop der jaren wel wat verhalen verteld. Een verdwaalde kogel van een Duitser. Een aanvaring met de giek van een zeilschip. Een val in mijn kindertijd. Ze vermoedde dat geen enkele van deze verklaringen waar was. Ze had in de stromende regen geholpen zijn kist te dragen en had toegekeken hoe hij in een gat in de donkere, vochtige aarde werd neergelaten.

‘Erg smaakvol,’ had ze iemand horen fluisteren toen ze van het kerkhof kwamen. Smaakvol? Alsof ze een maaltijd hadden gedeeld. Haar opa at liever vis dan vlees, omdat dit hem aan Noorwegen deed denken. Het was een vreemde, ongepaste gedachte die bij haar opkwam. Zou hij de begrafenis smaakvol hebben gevonden? Eerlijk gezegd had ze geen idee. Ze had van hem gehouden. Maar van iemand houden en iemand echt kennen, dat zijn twee heel andere dingen.

‘De meeste mensen hier mochten opa niet eens,’ zei ze uiteindelijk.

‘Er waren genoeg mensen die hem graag mochten,’ antwoordde pap, hoewel hij enigszins onzeker om zich heen keek. ‘Jij. Ik. Je moeder, op haar eigen manier. We hielden allemaal van hem. En *garda* Ronnie, die soms bij hem op bezoek kwam.’

‘Echt?’

Haar vader vervolgde snel: ‘En kijk, daar heb je Toby Loodpoot.’ ‘Ze hadden elkaar al vijftig jaar niet meer gesproken.’

Een aarzeling. ‘Soms knikten ze naar elkaar. Over de grens heen.’

‘Een goede muur zorgt voor een tevreden buur,’ mompelde Maggie, denkend aan de stenen muur die opa en Toby Loodpoot van elkaar scheidde, maar die jaren geleden was ingestort. ‘En de rest dan?’

‘Zij zijn voor je moeder gekomen, om hun respect te betuigen. En ze zijn nieuwsgierig, denk ik. Naar het oude huis... en andere dingen.’

Weinig dorpelingen hadden ooit een voet in Hellebore House gezet, en tot op de dag van vandaag werd er gefluisterd dat Anna Swan helemaal niet verdwenen was. Dat ze gek geworden was en opgesloten zat, zoals in een victoriaanse roman, en dat haar gevangenschap geheim werd gehouden voor de arme Freja.

Maggie keek nog eens naar haar moeder. Er was geen twijfel mogelijk: zwart stond haar niet. Ze leek kleiner, terwijl de kleurrijke kleren die ze normaal droeg haar deden stralen, als een bloesem in volle bloei. Naast haar gebaarde de oude man druk met zijn handen terwijl hij praatte, de medailles aan zijn jas bewogen mee. Af en toe rolde hij in zijn rolstoel naar voren en weer terug, alsof de vloer onder hem bewoog. De familie Swan keek vanaf een eeuwenoud familieportret met minachting op hen neer, duidelijk ontevreden over de vervallen staat van het eens zo statige huis. Natuurlijk, dacht Maggie, het was niet perfect. Afbladderende verf, verrotte kozijnen, gapende gaten in het metselwerk. De acht schoorstenen maakten bij het lichtste briesje al een klaaglijk geluid. Op warme dagen tikten de ijzeren regenpijpen onophoudelijk. En als het regende, wat vaak gebeurde, stroomde het water uit de hoge goten alsof er een kruik was omgevallen. Achter de dikke muren was het altijd vochtig, alsof de geur door de geschiedenis werd bepaald. Maggie was dol op alles van het huis, maar vooral op de tuin, waar een wirwar van wilde bloemen groeide die haar grootmoeder lang geleden had geplant met zaadjes uit Noorwegen. Ze voelde de druk op haar borst toenemen toen ze zich realiseerde dat dit alles binnenkort van iemand anders zou zijn.

‘Denk je dat mam Hellebore House vooral wil verkopen vanwege de bouwvallige staat?’

Ze hoorde haar eigen woorden langzaam uit haar mond komen, alsof ze door iemand anders werden uitgesproken. Deze plek riep zo veel gelukkige herinneringen bij haar op. Hoe was het mogelijk dat ze niet beseft had dat de herinneringen van haar moeder zo anders waren? Dat het litteken van Anna’s verdwijning na al die tientallen jaren opengereten zou worden en hen hier zou brengen?

‘Ik denk niet dat dat de voornaamste reden is, Maggie,’ zei pap,

terwijl hij knikte naar Toby Loodpoot, wiens whiskyglas bijna een vingerhoedje leek in zijn gigantische hand. De buurman van wie opa zo vervreemd was, hief zwijgend zijn glas. Voor zover Maggie wist, had hij nooit een serieuze ruzie met iemand anders gehad.

‘Fijn dat je weer thuis bent, Maggie.’ Pap gaf een vriendelijk klopje op haar schouder.

Daarmee was de zaak afgedaan.

Maggie glipte door de menigte. Langs mam, langs pap. Langs paps strenge moeder, die Nan werd genoemd. Langs de vrouwen van de parochie, die met elkaar stonden te roddelen. Iedereen glimlachte en knikte, maar Maggie kreeg geen woord over haar lippen. Ze speurde de kamer af naar een gezicht dat ze zowel gehoopt als gevreesd had te zullen zien, maar hij was er niet. Hij was in Dublin en was verdergegaan met zijn leven, waarschijnlijk was hij verliefd op een ander of getrouwd met een ander en was hun jonge liefde slechts een herinnering. Hij was de liefde van haar leven geweest, maar ze had hem laten ontglippen. Ze dacht hem achter in de kerk te hebben gezien, maar als een oude vlam door tranen heen opdoemde, was dat altijd een illusie.

Met een glas wijn in haar hand liep ze naar de fauteuil bij de open haard en ging zitten. Het zachte gemurmel om haar heen vervaagde terwijl ze naar haar favoriete schilderij staaarde. Ze werd er altijd rustig van, dit wilde tafereel in een ruwe lijst van drijfhout, zo anders dan de andere kunstwerken in huis. Het moest ook een favoriet van opa zijn geweest, want het hing hier al zolang ze zich kon herinneren boven de schoorsteenmantel, op een ereplaats.

Het schilderij toonde een onbekende archipel in een woeste zee. Honderden kleine eilandjes, die leken op oude snippers krantenpapier, verfrommeld en weer gladgestreken. Ze zag ravijnen en met sneeuw bedekte heuvels, en het woeste karakter werd geaccentueerd door de grove penseelstreken. Een ijzige wind likte aan de kust. Her en der stonden stoïsche houten huizen in rood, geel en wit, die heldhaftig standhielden in een storm, waardoor een dozijn vissersboten tegen de aanlegsteiger werd gedrukt. Aan de overkant straalde het troostrijke licht van een rood met witte

vuurtoren. Maggie had opa ooit, in een vlaag van kinderlijke opwinding, verteld dat ze die eilanden ooit zou vinden en bezoeken.

‘Ik betwijfel ten zeerste of ze bestaan,’ had hij gesnuwd, terwijl hij zich van haar afwendde. Ze was jong geweest en hij was nors. Ze had niets achter zijn woorden gezocht.

‘Jij moet Maggie zijn.’

Uit haar mijmeringen gerukt draaide ze zich om. ‘Ja?’ Ze stond op, maar ging meteen weer zitten, want de man die had gesproken zat al. Hij kwam dichterbij.

‘Ik ben Bert Barrow, een vriend van je grootvader. Uit de oorlog.’

‘Een vriend?’ vroeg Maggie. Haar opa had nog sporadischer over vrienden gepraat dan over de oorlog. ‘Sorry,’ voegde ze eraan toe, toen ze zich realiseerde hoe onbeleefd dat moest overkomen. ‘Hij heeft het gewoon nooit gehad over...’

‘Excuses zijn niet nodig, meisje. We zijn elkaar reeds lang uit het oog verloren. Maar ik zag de rouwadvertentie in *The Times* en ben naar Ierland gekomen om mijn respect te betuigen. Hij was een goede man, Atticus. Een heel goede man.’

Dat had Maggie nog nooit iemand horen zeggen. Het was als een omhelzing die haar hart verwarmde.

‘En mijn hemel, wat een genoegen om je moeder te ontmoeten! Een schrijfster en een kunstenares. Atticus moet trots op haar zijn geweest. Ik heb een aantal van haar geïllustreerde sprookjes gelezen.’ Bert hield zijn kale hoofd schuin. ‘Mooie schetsen bij angstaanjagende verhalen. Heel Scandinavisch. Was ze geïnspireerd door haar Noorse moeder?’

‘Ik denk het wel.’

Hij keek de bibliotheek rond. Inmiddels namen er al wat mensen zachtjes afscheid en ze verlieten langzaam de ruimte. ‘Ik heb haar nooit ontmoet. Is ze al overleden? Ik durfde het niet te vragen.’

Maggie aarzelde. Waar moest ze beginnen? Ze was moe, te moe om uit te leggen dat haar mysterieuze grootmoeder, Anna Swan, al lang voor Maggies geboorte was weggelopen. ‘Ze is er niet meer, inderdaad.’

‘Wat vreselijk verdrietig.’ Bert haalde een heupfles uit zijn zak en hief die op in een toostend gebaar. Maggie klonk met haar

glas wijn. Ze was nooit een grote drinker geweest, ze hield liever de touwtjes in handen. Wat leek dat nu bespottelijk. Ze keek opnieuw naar het schilderij en wilde niets liever dan door het doek kruipen en in die wereld duiken.

Bert volgde haar blik. 'Een prachtig stuk. Ik vraag me af wie de kunstenaar is.'

'Ik weet het niet.'

'Die eilanden zou ik echter uit duizenden herkennen.'

'Echt?'

'O ja. Dat is Einevær, een prachtige archipel. Een van de vele in die omgeving. Ja, ja. Ik ben er zelf nog langs gevaren op weg naar Bodø, vlak bij de poolcirkel.'

'Ik heb er nog nooit van gehoord...'

'Meisje toch! Maar ja, Atticus liet zich niet graag in de kaart kijken, hè? Daardoor was hij in de oorlog zo goed.' Bert boog zich voorover en tikte op zijn neus. 'Ze zeggen dat bij elke begrafenis geheimen aan het licht komen.'

Achter hen was Nan druk in de weer met het afruimen van borden, die ze zo uit de handen van de gasten pakte. 'Tot ziens,' zei ze kortaf. 'Tot ziens. Tijd om de familie met rust te laten.'

Bert vervolgde: 'Naar verluidt was het hoogste punt op Einevær de ideale plek om het doen en laten van de Duitsers te observeren. En kijk daar eens.' Hij wees. 'Die vuurtoren werd af en toe aangestoken. Het belangrijkste feit is echter dat Atticus je grootmoeder op Einevær heeft ontmoet.'

Maggie stamelde: 'Pardon?'

'Ja. Als ik het me goed herinner.'

Ze had altijd begrepen dat Anna uit Oslo kwam. 'Wat deed ze in het Noordpoolgebied?'

'Nou, ze woonde daar natuurlijk. Ja, ja. Ik heb haar ontmoet. Nou ja, ik zeg dat wel... Ik ontmoette in die tijd meerdere meisjes van de eilanden. Mooie meiden, als je dat in deze tijd nog mag zeggen. Ze hadden allemaal een oogje op Atticus.'

Maggie leunde verbaasd achterover in haar stoel, een beweging die Bert als aanmoediging opvatte.

'Voordat we elkaar uit het oog verloren, schreef je grootvader

me... Dat moet in 1942 of 1943 zijn geweest... Hij vertelde me dat zijn geliefde naar Ierland zou komen. Wat prachtig dat er in een oorlog ook liefde kan ontstaan. Jammer dat we elkaar uit het oog zijn verloren. Echt jammer.'

'Wat bijzonder om te horen. Heeft hij u over Anna geschreven?'

'Anna? Hm. Nee, ik denk het niet. Nee, die naam zegt me niets.'

Maggie fronste. 'Maar dat was de naam van mijn oma.'

'Echt? Nou, nou.'

'Anna is hier wel naartoe gereisd vanuit Noorwegen,' zei Maggie, ter geruststelling van zichzelf of hem. 'Vanuit Noorwegen. Met Freja. Dus de brief klopte wel...'

Berts gezicht klaarde op. 'Waarschijnlijk heb ik de naam niet goed onthouden. Of ze heeft hem veranderd om te kunnen reizen. Er waren mensen die dat deden. Het waren moeilijke tijden. Anna was het dus?' Hij klakte met zijn tong en zijn zekerheid deed haar verwarring bijna verdwijnen. 'Nou, daar heb je het.'

Ja, daar heb je het, dacht Maggie, terwijl ze naar haar moeder keek en toen weer naar de eilanden. Dus ze hadden toch een naam. Einevær. De plek waar Anna had gewoond.

Wat vreemd dat opa er nooit iets over had verteld.